

Demontarea mitului Premiului Nobel

Mihai NADIN

Instituția o face. Știința pe care Premiul ar trebui să o celebreze a fost compromisă iremediabil – celebrează trecutul, dar nu are nicio idee despre provocările viitorului. Prin urmare, pentru a salva credibilitatea premiului, Comitetul Nobel a înjugat inteligența artificială – în zilele noastre de o atracție aproape hipnotică – la căruța instituției. Fizica și chimia, ca discipline demne de recunoaștere, cel puțin în moștenirea lui Nobel însuși, au fost alchimizate în ceea ce calculul brut a devenit sub forma procesării datelor bazate pe rețele neuronale și a modelelor largi ale limbajului (LLM). Luați aminte: în ultimii cinci ani, Premiul pentru Medicină și Fiziologie – domenii de cunoaștere care au eșuat în ultimii 30 de ani – a fost acordat chimiștilor deghezați – sub masca geneticii – în biologi. Deși devine din ce în ce mai clar că „e timpul să admitem că genele nu sunt planul vieții” (după cum s-au exprimat Raymond și Dennis Noble, autori de renume).

Dar Premiul Nobel ignoră asemenea idei. Există explicații pentru ceea ce i-a motivat pe cercetători să urmeze calea a ceea ce se numește biologie sintetică sau inteligență artificială. În mare parte, este vorba despre comoditatea biologiei reduționiste: dacă procesele genetice sau inteligența pot fi văzute ca procese mecanice, misiunea devine de a controla mașina în loc de înțelegerea proceselor vieții. Repararea unei mașini este mult mai ușoară decât vindecarea unui om. Prin premii precum mult-răvnitul Premiu Nobel, reducerea rolului omului în stabilizarea societăților în favoarea controlului prin tehnologie este celebrată în loc să fie pusă sub semnul întrebării.

Premiul, numit după inventatorul dinamitei, este finanțat de averea pe care acesta a făcut-o cu ea. Palmaresul său este o mărturie a celebrării tuturor celor care flutură steagul viziunii deterministe a fundației omonime. Aproape că nu există niciun laureat distins în ultimii ani care să fi contestat fundamentul reduționist-determinist. Cu cât mai multă dinamită este produsă și utilizată, cu atât mai mulți bani vin pentru o teologie autolegativă la fel de periculoasă pentru umanitate ca dinamita însăși. Nu este surprinzător că lobotomia a fost cândva celebrată cu un premiu. A fi captiv al științei care explică trecutul, dar nu are interes să conteste știința care ne-a forțat să luăm în considerare susținabilitatea, este o auto-lobotomie de acest fel.

Gândirea defectuoasă a trecutului este celebrată în numele dat unor clădiri după unul sau altul dintre corifeii zilei. Intenția e de a produce tradiții, un sens al moștenirii trecutului. Moștenirea însăși, în special așa cum este legitimată de Premiul Nobel, a devenit un obstacol: celebrarea cauzalității a fost compromisă prin adoptarea acelor argumente pe care și defunctul materialism

dialectic al trecutului le impunea. Punerea sub semnul întrebării a autorității, care a fost timp îndelungat motorul științei, este eliminată. Cu un preț foarte mare. Consecințele unei înțelegeri greșite a Covid – pentru a face referire la un eveniment recent încă prezent – explică de ce oamenii și-au pierdut încrederea în știință. Premiul Nobel greșit pentru chimia injectării unui vaccin care nu era vaccin a devenit politică de stat. Este dureros să trăiești cu miocardită sau cu o serie de afecțiuni cognitive asociate cu virusul Corona, în timp ce știința defectuoasă asociată cu pandemiile este celebrată pentru succese pe care nu le-a obținut. A ateriza pe Lună sau a visa despre mașini autonome, ca să nu mai vorbim de promisiunea unui răspuns la tot ce este

îngrijorător – de la cancer la îmbătrânire – este mai ușor decât să îți asumi responsabilitatea pentru propriul destin. SpaceX merită respect ca realizare inginerască, dar nu ca investiție în viitor. Resuscitarea centralelor nucleare compromise pentru a alimenta centre de date care produc irelevantul nu creează un viitor mai bun, ci mai degrabă îl subminează. Un cost uriaș cu beneficii relativ mici. Ca și

sistemul de generare a energiei solare Ivanpah din deșertul Mojave din California – a costat miliarde de dolari și nu a produs niciodată mai mult decât o fracțiune din beneficiile care au justificat investiția. În timp ce experții continuă să pună sub semnul întrebării viabilitatea efortului extrem de costisitor al inteligenței artificiale – „fierberea oceanelor” pentru a genera o imagine presupusă a fi artă –, Fundația Nobel tranșează disputa declarând: Nu există altă știință demnă de recunoaștere.

Comunitatea științifică globală ar trebui să se elibereze de dependența de un premiu conferit de o entitate care trăiește într-o înțelegere falsă a științei. Umanitatea a atins nivelul actual de prosperitate datorită utilizării tot mai mari a energiei. Această cale spre progres ignoră consecințele. Degenerarea ființei umane, afectată de un număr tot mai mare de boli ale civilizației, continuă într-un ritm accelerat. Dependențe de tot felul, care se înmulțesc rapid, ne-au adus în punctul în care viitorul umanității nu mai poate fi considerat garantat. Numărul pacienților salvați de medicina bazată pe teologia mașinii este mai mic decât al celor pe care medicina i-a omorât (firește, neintenționat).

Nimeni nu ar trebui sau nu ar pune la îndoială laureații – munca lor este cunoscută, dedicarea lor

este exemplară. Sunt oameni de știință decenti, în mare măsură surprinși de cei care le atribuie identitatea de fizician, chimist sau chiar biolog, când ceea ce fac nu are legătură cu aceste domenii. Deși uneori ceea ce pretind ca rezultat al cercetărilor este mai curând ceea ce ar fi vrut să obțină. Problema plierii proteinelor, ca exemplu, nu e rezolvată. Procesul de pliere nu e determinist. Dar cercetarea fundamentală a fost abandonată în favoarea aplicațiilor cu efect imediat. Știința a adoptat dinamica modei. Emil Palade, considerat ca părinte al biologiei, a descoperit nu numai ribozomul, ci și traseul proteinelor în celulă. E greu de imaginat că ar fi amuzat de trivializarea științei sale sau de compromiterea premiului care i s-a acordat.

Ceea ce este îngrijorător este starea deprimantă a științei în sine. Zeci de mii de articole evaluate de colegi, publicate în reviste științifice de renume, continuă să fie retrase. Un număr mare de oameni de știință, în special cei mai tineri, părăsesc turnul de fildes. *Cumpăna științei – Viitorul contează*, cartea care și-a început cariera în România datorită Editurii Spandugino, este concluzia inevitabilă a unei evaluări a științei bazată pe datele pe care le-a generat ea însăși. Așa cum este practică știința astăzi, trăim pe cheltuiala generațiilor viitoare! Randamentul negativ al eforturilor științifice masive în curs nu ar trebui să devină prețul plătit de generațiile viitoare. Această înțelegere a responsabilităților ar trebui să devină imperativul moral al științei.

Această înțelegere implică necesitatea de a duce la sfârșit mitul Premiului Nobel, o autoritate dobândită pe socoteala banilor și nu a competenței. Nimeni nu întreabă cum de au devenit oamenii de știință suedezi, în numele lui Nobel, arbitrii progresului științific? Pentru că au mai mulți bani?

Mai mult ca oricând, accentul ar trebui pus pe studierea vieții, nu pe reducerea ei la dinamica materiei nevii. Pentru studiul vieții, societatea cheltuiește o lamentabilă zecime din ceea ce se cheltuiește pe studiul materiei nevii. În secvența cauză-efect a materiei nevii, nu e loc pentru etică. Această observație privește nu doar dinamita (pistoale, puști, tunuri), ci și toate inovațiile (rachete, drone, roboți înzestrați cu „inteligență”) care au normalizat războaiele timpului nostru.

În vii, în toate formele sale de existență, puntea către viitor este țința, scopul, intenția – care nu au niciun loc în punctele de vedere mecaniciste. Ritmul existenței nu e același cu timpul care caracterizează mișcarea planetelor sau funcționarea mașinilor. În această înțelegere a timpului, datorată lui Bergson în ciuda lui Einstein, se naște etica – obligația de a distinge între bine și rău. Ne-ar face bine să facem progrese în această direcție.

The unraveling of the Nobel Prize myth

The institution does it. The science that the Prize is supposed to celebrate was compromised beyond repair—it celebrates the past but has no clue regarding the challenges of the future. Therefore, in order to save the prize's credibility, the Nobel Committee hitched AI—in our days of almost hypnotic power—to its wagon. Physics and chemistry, as subjects worthy of recognition, at least in the legacy of Nobel himself, were alchemized into what brute force computation became in the form of neural networks-based data processing. Take note: for the last five years the Prize for Medicine and Physiology—knowledge domains that have failed society for the last 30 years—went to chemists disguised—behind the mask of genetics—as biologists. However, as it is becoming increasingly clear, “It’s time to admit that genes are not the blueprint for life” (as Raymond and Dennis Noble, authors of distinction, put it bluntly).

But the Nobel prize does not want to hear that. There are explanations for what motivated researchers to take the path of what is called synthetic biology or artificial intelligence. Mostly, it is the convenience of reductionist biology: If genetic processes or intelligence can be seen as machine processing, the task is to tame the machine. Fixing it is way easier than healing a human being. Through awards such as the much envied Nobel Prize, reducing the role of humans in order to maintain the stability of societies in favor of controlling it through technology is celebrated instead of being questioned.

The Prize, named after the inventor of dynamite, is funded by the fortune he made with it. Its record is a testimony of celebrating everyone flying the flag of the deterministic vision of its eponymous foundation. There is almost no one to name from among the distinguished laureates who challenged the reductionist-deterministic foundation. The more dynamite that is made and used, the more money comes in for a self-celebratory theology as dangerous to humankind as dynamite itself. No surprise that lobotomy was once upon a time celebrated. Being captive to the science that explains the past but has no interest in challenging the science that forced us to consider sustainability, is a self-lobotomy of the kind.

The flawed thinking of the past is engraved on buildings and prizes—for “legacy” purposes. Legacy itself, especially as legitimized by the Nobel Prize, became an obstacle as the foundation of a skewed understanding of causality was compromised. Questioning authority, which was the engine of science, is eliminated. At a very high price. The consequences of a faulty understanding of Covid—to reference a recent event still with us—explains why people lost confidence in science. The misguided Nobel Prize for the chemistry of injecting a vaccine that was not a vaccine became state policy. It is painful to live with myocarditis, or a slew

of cognitive conditions associated with the Corona virus, while the faulty science associated with the pandemics is celebrated for successes it failed to produce. The future of humanity can no longer be considered guaranteed. The number of patients saved by machine theology-based medicine is smaller than those that medicine has killed (of course, unintentionally).

To land on the moon or to dream of autonomous cars, never mind promising an answer to everything worrisome—from cancer to getting older—is easier

than to assume responsibility for one's own destiny. SpaceX deserves respect as an engineering accomplishment, but not in terms of an investment in the future. Resuscitating compromised nuclear power plants in order to power up data centers outputting the irrelevant is not creating a better future but rather undermining it. A huge cost with relatively small returns. Like the Ivanpah Solar Electric Generating System in California's Mojave Desert—it cost billions of dollars and never returned more than a fraction of the benefits that justified the investment. While experts continue to question the viability of the extremely costly AI endeavor—boiling the oceans for generating an image supposed to be art—the Nobel Foundation settles the score by claiming that “There is no other science around worthy of recognition.”

The world community of scientists should shake off the addiction to a prize conferred by an entity living in a false understanding of science. Humankind has reached its current level of prosperity on account of using more and more energy. This path towards progress is agnostic of consequences. The degeneration of the human being, affected by an increased number of civilization diseases, continues in an accelerated rhythm. Fast multiplying dependencies of all kinds brought us to the moment when the future of humanity cannot be taken for granted.

Mihai NADIN

Nobody would or should question the Laureates—their work is in the public domain, their dedication is exemplary. They are decent scientists, to a great extent surprised by those who hoist upon them the identity of physicists, chemists, even biologists when what they do is not even related to them. Although sometimes what they claim as a result of research is more like what they would have wanted to achieve. The problem of protein folding, for example, is not solved. The folding process is not deterministic. But fundamental research has been abandoned in favor of applications with immediate effects. Science has adopted the dynamics of fashion. Emil Palade, considered the father of biology, discovered not only the ribosome but also the path of proteins in the cell. It is hard to imagine that he would have been amused by the trivialization of his science or the compromising of the award that was granted to him.

What is worrisome is the depressing state of science itself. Tens of thousands of peer-reviewed articles, in highly regarded scientific journals, continue to be retracted. A great number of scientists, especially younger scientists, are deserting the ivory tower. *Disrupt Science—the Future Matters* (<https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-43957-5>) is the unavoidable conclusion of evaluating the state of science as it is practiced today: We cannot continue to live at the expense of future generations. The negative yield of the massive science endeavors in progress should not be charged to the account of somebody else's tomorrow. This realization should inform the goals of science. It also entails the need to close the Nobel Prize chapter, an authority acquired on account of money and not competence. Nobody is asking: How come Swedish scientists became, on behalf of Nobel, the arbiters of scientific progress?

More than ever, the emphasis should be placed on studying life, not on reducing it to the dynamics of inanimate matter. This observation pertains not only to dynamite (guns, rifles, cannons) but also to all innovations (rockets, drones, robots equipped with 'intelligence') that have normalized the wars of our time. In the living, in all its forms of existence, the bridge to the future is the purpose, for which there is no place in mechanistic viewpoints. The rhythm of existence is not the same as the time that characterizes the motion of planets or the functioning of machines. In this understanding of time, attributed to Bergson (contradicting Einstein), where ethics is born as the assumed obligation of the human being to distinguish between good and evil. It would indeed do us well to make progress in realizing that a world devoid of ethics has no future.

